

Henicus Groenewegen

TER INTRODUCTIE:

Reageer op de volgende stelling:

De belangrijkste dienst die wij Israel kunnen bewijzen is het gebed!

INLEIDING

1. Een persoonlijke ervaring
2. Voetianen en Coccejanen
3. Leven en werken van Henricus Groenewegen (1645-1692)
4. Zijn visie op Israel
 - a. Profetische theologie en periodisering van de geschiedenis
 - b. Uitleg Romeinen 11:25-27
 - c. De roeping van de kerk

Voor de uitleg van Romeinen 11:25-27 kunnen we terecht in een drietal werken. In zijn tweede gemeente Delfshaven schreef hij een traktaat over de bekering der joden, getiteld *De Verlossinge Israëls uyt Zion Ofte De Gewenschte Bekeeringe der Joden Tegen het laatste der dagen* (1677), waarin hij ruim dertig pagina's aan dit bijbelgedeelte gewijd heeft. Hij werd tot deze studie mede gestimuleerd door de 'Godvrugtige bewegingen', welke omtrent dit onderwerp in verscheidene synodes in zijn dagen waren gerezen. Later werd dit geschrift in één band uitgegeven met Groenewegens commentaar op het Hooglied. In het tweede deel van dit werkje beschrijft Groenewegen de middelen die de toebrenging der joden kunnen bevorderen. Het traktaat wordt door hem zelf aangeduid als het *Handboekken* dat hij over deze materie heeft geschreven. In 1702 verscheen er te Frankfort van deze pennenvrucht een Duitse vertaling. Enkele jaren later volgde de commentaar op de Romeinenbrief onder de titel *Keten van de Gantsche Godgeleerdheid ofte Uytlegginge van den Zendbrief Pauli aan de Romeinen* (Gorinchem 1681). Een derde publicatie waarin Groenewegen Romeinen 11:25-27 uitvoerig ter sprake brengt, is zijn *Uitbreydinge en Heerlikheid van Christi Coninkryke, In de laatste Tyd-ordre des Nieuwen Testaments*, dat in 1682 te Enkhuizen het licht zag. Ook van dit werk verscheen een vertaling in het Duits.

5. Zijn gebed voor Israel

‘O God Abrahams, Isaaks en Jacobs uwer Dienstknegten en Gunst-genoten en van haar Zaad tot in duysenden Geslagten! (...) Voor de Voeten van u hoog-waardige Heerlikheyd en Genade werpen zig onderdanig in 't stof neder wy Heydenen, van natuuren uw Vyanden en Vremdelingen van uw Heylig Borgerschap, nogtans door u onbegrijpelike genade (...) overstort met alle uwe Geestlijke Zegeningen in den Hemel in Christo, in-geplant in het Huysgesin Abrahæ (...). Onfang dog in uwen Schoot in gunste dese onse inwendige Hert en Ziele-zorgen voor de behoudenis van

u arm gevangen Volk Israël; dit Reuk-werk onser Gebeden laat voor uw als een Avond-offer op-klimmen. 't Volk met welker voor-Vaders gy u Genaden Verbond hebt op-geregt voor veele Eewen, de Kinderen uwer Dienst-knegten leggen onder dat swaar oordeel der verhardinge nu zoo veele Eewen lang gedrukt: haar Land onder den Ban en verwoestinge, haar Stad en Heyligdom door de vuur-vlamme verteerd: haar Puyn in alle vier Winden, en haar Stammen in alle des Werelds hoeken verstrooyd (...) uw Woord is haar een besloten en versegeld Boek. Zy lesen en spreken daar in het oordeel tegen haar zelfs, en onderschrijven haar doodlik slot-vonnisse. (...) Gedenk dog eens aan u Heylig ende onveranderlik eewig Verbond met uwe Knegten en haar Zaad op-geregt. Gy Jehovah en word niet verandert, hoe kan dan het Zaad Jacobs verteerd worden. Uwe Genaden-giften en roepingen zijn onberouwelijk. Zal dan haar ongelooove uw geloove te niet doen? (...) Zy hebben u; 't is waar; door-steken, ô lieve Heyland. Zy hebben dat quaad boven alle gruwelen, dat schen-stuk gedaan : Maar het behaagt u oneyndige barmhertigheyd zig te oeffenen ontrent dood-waardige voor-werpen ontrent de elendigste Schepsels: gy hebt voor haar gebeden: Vader vergeeft het haar; want zy en weten niet wat zy doen: vertoon nu aan uwen Vader als den waren Hoogen-Priester de kragt van u voor-biddinge en verdiensten t' haren goede. Versoen eens haar Land 't geen nu onder de verwoestinge zoo veel Eewen heeft gelegen (...) En hier werpen zig gesamentlik, met ons, voor uwen Throon neder, de Eerstelingen van dat Zaad Abrahams die gy door onsen geringen dienst uwen Zoone hebt gewonnen, ende storten hare klagte voor u aangesigte uyt (...) O Jesu doe dog te niet alle magt en geweld die zig tegen u Woord en Geest en Coninkrijke verset, die zoo grooten Zaligheyd verhindert. Heelt de breuken van u Gereformeerde Kerke. Verbrijsel ons Herte door uwe Oordeelen. Maak ons gesegende werk-tuygen tot Bekeeringe van u Volk: Neem den aanstoot uyt het midden van uw Volk weg (...) zoo zullen wy Joden en Heydenen t'zamen uw dienen, en Gy Jehovah zult een zijn en uw Name een; en gy zult Coning zijn over de gantsche Aarde.'

6. Leesvragen:

- a. Wat valt u op in het gebed van Groenewegen?.
- b. Welke leerpunten voor vandaag kunt u distilleren uit dit gebed?